

Lubomír Přibyl

OBRAZY A GRAFIKA

• 18. 3. – 2. 5. 2011 •

Foto Jan Adamec

Prostor je základní téma mé práce

Galerie Fons představuje dílo **Lubomíra Přibyla** (1937), který bývá považován za jednoho z žáků Vladimíra Boudníka. Rozhodně je laureátem Boudníkovy ceny za grafiku za rok 2006. Není to první seznámení s Přibylovým dílem v tomto kraji. V říjnu a listopadu 2009 proběhla výstava rozměrných grafik v Gočárově kostele svatého Ambrože v Hradci Králové, jejímž kurátorem byl sochař **Štěpán Málek**. Letos vzal Lubomír Přibyl východ Čech skutečně ofenzívně. Shodou okolností totiž jinou verzi pohledu na jeho dílo můžete vidět v Galerii moderního umění v Hradci Králové, kde ji připravila Petra Příkazská. Autor patří ke **stálícím** českého vizuálního umění, na jeho scéně se pohybuje už od konce padesátých let, kdy se rozhodl **ukončit své studium** na Akademii z důvodu jeho zbytečnosti. Řízením osudu se nechal zaměstnat v **ČKD Praha Vysočany**, kde byl jeho nejbližším spolupracovníkem **Vladimír Boudník**. Těžko říct, kudy by šla Přibylova cesta, kdyby k tomuto osudovému setkání nedošlo a Přibyl neabsolvoval **přípitek** vínem z vázičky, z níž **něžný barbar** Boudník právě vyhodil uschlé květiny. Nicméně Boudníkův vliv na generaci konce padesátých a počátku šedesátých let byl obrovský a to nejen mezi grafiky.

Už si to asi nikdo nepamatuje, pravděpodobně na to zčásti zapomněl i on sám, ale Příbylovo dílo započalo stejně jako u Boštíka, **zobrazovalo** předměty, lidi, děje. Fatální změnu ke **koncentrickým sítím** a **prostorovým diagonálám** způsobila civilizace, technika a elektrické výboje. Na první pohled nápadné je **barevné omezení**. Autor to vzal vskutku po graficku, jde jen o bílou, černou a nanejvýš barvu kovu. Nebarevnost se stala základem grafických listů – ale i obrazů, které právem můžeme vnímat jako **objekty** nebo reliéfy. Jako každá věc, která není plochá, ale vystupuje do prostoru, jsou zcela **závislé na umístění**, instalaci a na světelné scéně. Právě **světlo**, spíše než hmota, nám sděluje, že reliéfy odvozené z tiskových matric, patří do sféry trojrozměrného umění, kterému jsme dříve říkali sochařství. Autor si už od počátku byl patrně vědom role měřítka a monumentality, používal formáty okolo 160 cm výšky, což nebylo úplně obvyklé. **Monumentalitu** si vynutilo použití nalezených rybářských sítí. Tloušťka provazů neodpovídala malým dimenzím. **Provazy** jsou v jeho tvorbě zhruba od roku 1963 – 64.

Oficiální **autorita** konkrétního a geometrického umění, teoretik **Jiří Valoch**, kterého s Příbylem seznámil Vladimír Boudník, řadí Příbylovu práci k umělcům mezinárodní skupiny **Zero**. A to hlavně vzhledem k **syntéze** moderní technické civilizace se světem přírody a k užití monochromů. Lubomír Příbyl sám označuje své listy jako **konkrétní** či **materiálovou grafiku** od roku 1963. Jeho grafickou technikou je vlastně **hlubotisk**, podobně jako suchá jehla nebo lept.

Příbylovo vlastní tvůrčí pole je přesně vymezené, naprosto perfekcionalisticky a do hloubky zpracované. Omezil barevnost, nepoužívá příliš mnoho materiálů, jen desky, provazy, papír. Jeho úhel pohledu je technický, matematický, ale i estetický. Estetika je nepředstavitelná bez harmonie, řádu a matematických propočtů. Matematické výpočty systému narůstajících intervalů autor zprvu konstruoval ručně kružítkem, nyní přirozeně využívá počítač. **Obrazoborecký princip** geometrických tendencí popírá i v Příbylově případě jakýkoli rukopis ve smyslu otisku ruky.

Uzlové body, vyvrtaná místa, **perforace**, jsou propojené různě dlouhými liniemi provazu v měnícím se rytmu. **Fontanovské gesto** provrtání se do světa na druhé straně je velmi dobře ukryto. Jako když zasvěcenec projde zdí a zase se vrátí zpět. Ve světě prostorové iluze reliéfu vše plyne, vše je v pohybu. Vstoupit do **černé plochy**, do světa matu a lesku, do sférické sítě víření a prostorového vlnění asociuje hlubiny kosmu. Možná se v deskách a tisících **zakřivuje a uzluje čas** a nepochybně i prostor. Provazy, napjaté jako struny ve světle vibrují. Stejně vesmír sám, složený z nescíslných vibrujících strun, můžeme přirovnat k **symfonii**.

Sítě dnes mají širší význam než kdysi. Příbylovy **nalezené** rybářské sítě, sítě z volejbalu, se propojují s **metaforou** sociologických a kulturních sítí a **komunikačních** technologií. Zároveň ona **propočítanost** připomene Kubištu a jeho síťové obrazce na skicách k obrazům. **Narůstající** či zkracující se nebo přerušené intervaly se mohou v divákově vnímání spojit s **fraktály**. Tedy tou matematikou, která vypovídá o tvarech a o tom, jak se rozvíjejí v prostoru. Ale stejně dobře můžeme hovořit o Jákobových žebřících, **bortících** se babylonských věžích, Daidalových labyrintech, sci-fi a utopických projektech.

Martina Vítková

Lubomír Přibyl se narodil 27. června 1937 v Praze. Tam žije a tvoří.

Člen SČUG Hollar a Klubu konkrétistů.

Studia: Výtvarná škola v Praze 1952-56, Akademie výtvarných umění v Praze 1957-58.

Samostatné výstavy (výběr):

1964 Síň Fronta, Praha

1969 Pratt Graphic Center, New York

1970 Galerie Tangente, Heidelberg

1972 Galerie Internationale, New York

1974 Stedelijke Openbare Bibliotheek, Deventer

1976 Centro d'arte – Galeria Antelami, Parma

1995 Galerie Bratří Čapků, Praha

1998 Galerie Goller, Selb

1998 Galerie Hollar, Praha

2001 Galerie výtvarného umění v Chebu, Cheb

2002 Galerie IC Univerzity Palackého, Olomouc

2005 Oblastní galerie v Liberci, Liberec

2009 Haus der Modernen Kunst, Staufen

2009 Sbor kněze Ambrože – Galerie AMB, Hradec Králové

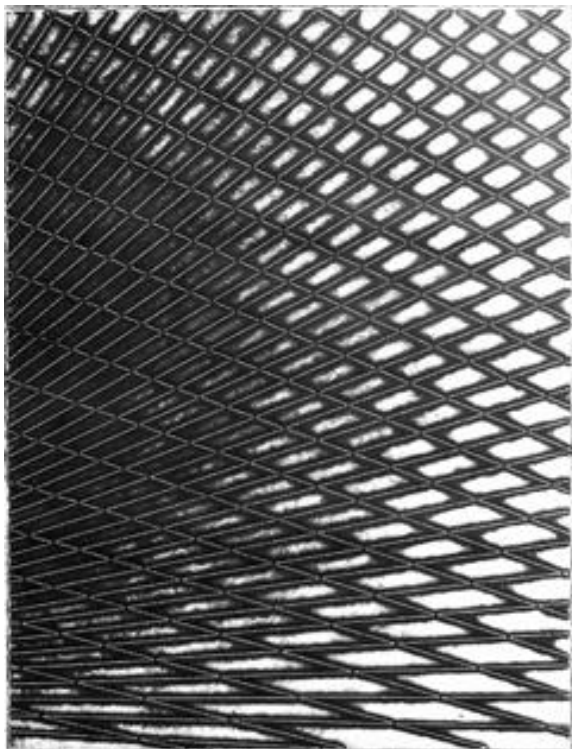
*Zkosený jehlan, 1996,
materiálový tisk, 80x60 cm*

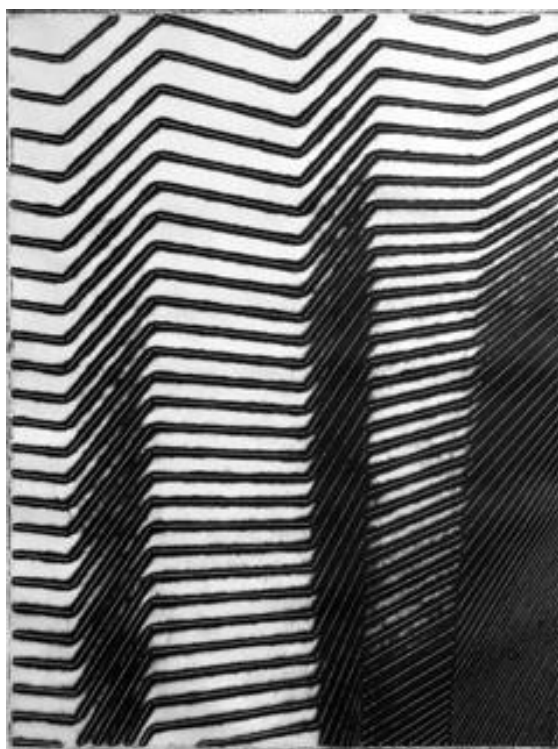
*Padající prostorové plány, 2009,
materiálový tisk, 112x85 cm*

Účast na výstavách (výběr):

1961, 1963, 1965, 1967 Exposition internationale de Gravure, Moderna galeria, Ljubljana
1963 graphik '63, graphische Sammlung Albertina, Vídeň
1964 Triennale für farbige Original-Graphik, Kunstverein, Grenchen
1966 Miedzynarodowe Biennale Grafiki, Krakov
1968 Bienal internacional de Granado, Buenos Aires
1972, 1974, 1978, 1982, 1996, 1998 Bienal Ibizagráfica, Museo de arte contemporáneo, Ibiza
1973 Exposition internationale de dessin, Musée d'art contemporain, Skopje
1973 Intergraphik, Berlín
1974 Bienal internacional de obra gráfica y arte seriado, Segovia
1987 Art contemporain, Galerie Hautefeuille, Paříž
1988 Biennale internationale de l'estampe, Calais des Rois de Majorque, Perpignan
1989 International prints exhibition '89, Wood-cut prints association, Urawa
1991, 1994, 1997, 2000, 2003 Miedzynarodowe Triennale Grafiki, Krakov
1993 Internationale Grafiek Biennale, Maastricht
1993 International Biennial of Graphic Arts, Győr
1993 International Mini Print Exhibition, Maribor
1996 International Biennale Facing the Values, Galerie Konfaktor, Katowice
1998 AGART World Print Festival, Computer graphic, Domžale

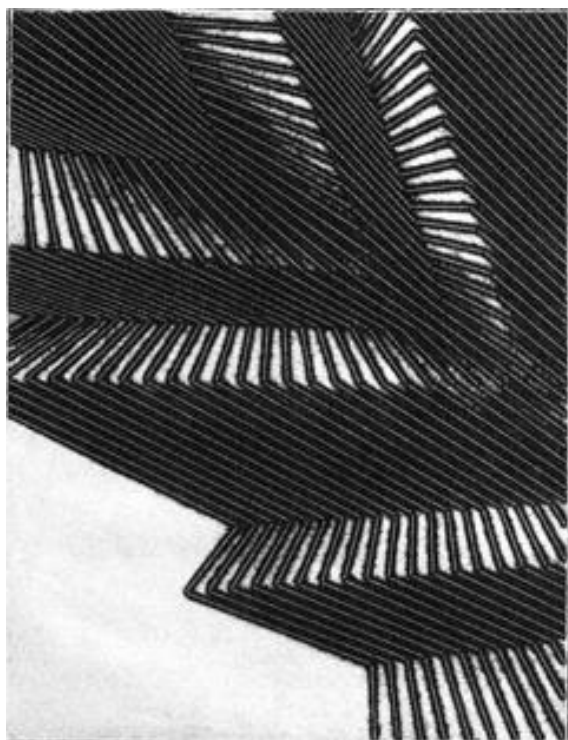

*Zakřivená zhuštěná síť, 1998,
materiálový tisk, 80x60 cm*

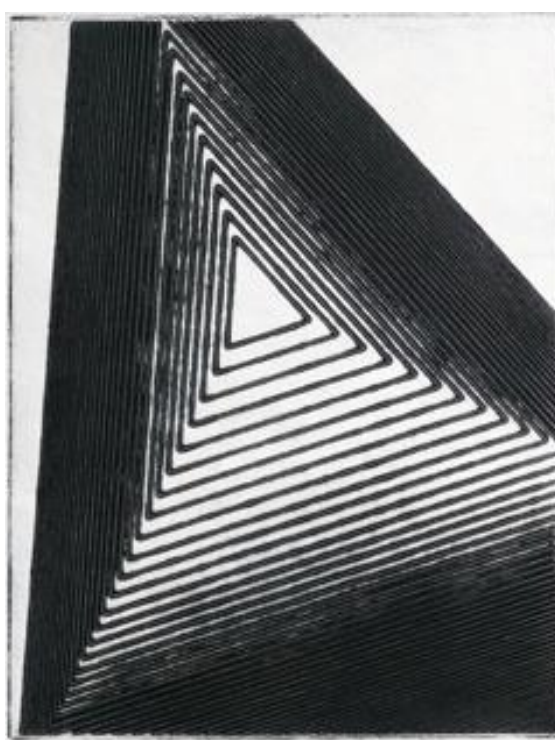

*Vertikální lomená síť, 1998,
materiálový tisk, 80x60 cm*

1999 Triennial, Museu de Arte Moderna, Rio de Janeiro
 1999 Il Labirinto, Galerie Mole Vanvitelliana, Ancona
 2000 International Print Exhibition „ East Meets West“, Opole
 2000 International Print Triennial Nürnberg 2000, Norimberk
 2001 Exposicao Internacional de Gravura de Macau, Museu de Arte Macau
 2001 L'arte e il Torchio, Museo Civico, Cremona
 2001 Konkret zu beiden Seiten der Grenze, Plauen
 2003 Eurografik Kyiv 2003 – European culture, integration bridge, Lavra Gallery, Kyjev
 2004 Eurografik Moscow 2004, Old Manege, Moscow
 2007 Interanational Print Biennial Varna 2007, Varna
 2007 Guanlan International Print Biennial and Collection of Prints, Guanlan
 2007 Print, Internationale Grafik Triennale, Vídeň
 2008 Yunnan International Print Exhibition, Yunnan
 2008 IMPRINT 2008, International Graphic Arts Triennia, Warsaw
 2009 Guanlan International Print Biennial, Printmaking Original Base, Guanlan
 2009 Miedzynarodowe Triennale Grafiki, Krakov

*Lomená síť, 2006,
materiálový tisk, 78x59 cm*

*Zkosený jehlan, 2007,
materiálový tisk, 112x85 cm*

Účast na výstavách (výběr):

1961, 1963, 1965, 1967 Exposition internationale de Gravure, Moderna galeria, Ljubljana
1963 graphik '63, graphische Sammlung Albertina, Vídeň
1964 Triennale für farbige Original-Graphik, Kunstverein, Grenchen
1966 Miedzynarodowe Biennale Grafiki, Krakov
1968 Bienal internacional de Granado, Buenos Aires
1972, 1974, 1978, 1982, 1996, 1998 Bienal Ibizagráfica, Museo de arte contemporáneo, Ibiza
1973 Exposition internationale de dessin, Musée d'art contemporain, Skopje
1973 Intergraphik, Berlín
1974 Bienal internacional de obra gráfica y arte seriado, Segovia
1987 Art contemporain, Galerie Hautefeuille, Paříž
1988 Biennale internationale de l'estampe, Calais des Rois de Majorque, Perpignan
1989 International prints exhibition '89, Wood-cut prints association, Urawa
1991, 1994, 1997, 2000, 2003 Miedzynarodowe Triennale Grafiki, Krakov
1993 Internationale Grafiek Biennale, Maastricht
1993 International Biennial of Graphic Arts, Győr
1993 International Mini Print Exhibition, Maribor
1996 International Biennale Facing the Values, Galerie Konfaktor, Katowice
1998 AGART World Print Festival, Computer graphic, Domžale
1999 Triennial, Museu de Arte Moderna, Rio de Janeiro
1999 Il Labirinto, Galerie Mole Vanvitelliana, Ancona
2000 International Print Exhibition „ East Meets West“, Opole
2000 International Print Triennial Nürnberg 2000, Norimberk
2001 Exposicao Internacional de Gravura de Macau, Museu de Arte Macau
2001 L'arte e il Torchio, Museo Civico, Cremona
2001 Konkret zu beiden Seiten der Grenze, Plauen
2003 Eurografik Kyiv 2003 – European culture, integration bridge, Lavra Gallery, Kyjev
2004 Eurografik Moscow 2004, Old Manege, Moscow
2007 International Print Biennial Varna 2007, Varna
2007 Guanlan International Print Biennial and Collection of Prints, Guanlan
2007 Print, Internationale Grafik Triennale, Vídeň
2008 Yunnan International Print Exhibition, Yunnan
2008 IMPRINT 2008, International Graphic Arts Triennial, Warsaw
2009 Guanlan International Print Biennial, Printmaking Original Base, Guanlan
2009 Miedzynarodowe Triennale Grafiki, Krakov

Ocenění:

Exposition internationale de Gravure Ljubljana, 1963 (Čestné uznání)
III. Triennale für farbige Original-Graphik Grenchen, 1964 (Nákupní cena)

International Biennale Facing the Values Katowice, 1996 (Cena)

Grafix 2003, Břeclav, 2003 (První cena)

Cena Vladimíra Boudníka, Praha, 2006

Guanlan International Print Biennial, 2007 (Nákupní cena)

Náklady grafických listů byly vydány společnostmi:

International Graphic Arts Society, New York, 1962, 1968

Edition Tangente, Heidelberg, 1966, 1967, 1969, 1970

Pratt Graphic Center New York, 1969, 1972

Limited Edition, New York, 1982, 1989

Zastoupení Lubomíra Přibyla ve sbírkách (výběr):

Národní galerie v Praze; Museum Kampa, Praha

České muzeum výtvarných umění Praha; Art Gallery, Maribor;

Galerie výtvarného umění v Chebu; Oblastní galerie v Liberci;

Oblastní galerie Vysočiny, Jihlava; Moderna galerija, Ljubljana;

Museum of contemporary art, Skopje; Cincinnati Art Museum;

Library of Congress, Washington; Museo Civico, Cremona;

János Xántus Muzeum, Győr; Musée d'art et d'histoire, Cholet;

Patrimonio Cultural, Madrid; Oregon State University, Corvallis;

Pratt Graphic Center New York; Museum Guanlan etc.